

MISTRZOWIE, WSPÓŁPRACOWNICY I UCZNIOWIE UNIwersYTECKIEJ SZKOŁY ZARZĄDZANIA W ŁODZI. CZĘŚĆ 1

DOI: 10.33141/po.2023.03.01

Przegląd Organizacji, Nr 3(998), 2023, s. 5-14

www.przegladorganizacji.pl

Marek Matejun
Remigiusz Kozłowski

© Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa (TNOiK)

[Po więcej publikacji zapraszam na www.matejun.pl]

Wprowadzenie

Historia uniwersytetów jako miejsc rozwoju wiedzy, postępu intelektualnego i kształcenia akademickiego (Perkin, 2007) nierozzerwalnie wiąże się z relacjami pomiędzy kolejnymi pokoleniami naukowców opartymi na modelu mistrz – uczeń. Relacje te obejmują przekazywanie unikatowej wiedzy, ponadprzeciętnych umiejętności i bogatego doświadczenia, zarażanie entuzjazmem i pasją naukową oraz należyte przygotowanie metodologiczne i warsztatowe młodych badaczy. Tak rozumiane stanowią podstawowy mechanizm cyklicznego odnawiania się uczelni wyższych, wpisując się jednocześnie w sens ich istnienia i historię trwania (Brzeziński, 2012, s. 23–26). Rozwijane już od czasów starożytnych odgrywały istotną rolę w uczelniach średniowiecznych, a następnie w filozoficznych rozważaniach nad wizją uniwersytetu, m.in. W. von Humboldta, A. Blooma, M. Webera czy F. Nietzschego (Marulewska, 2007; Makiela, 2017), stanowiąc obecnie podstawę, na której opiera się europejska koncepcja akademii oraz paradygmat współczesnych studiów wyższych (Ladorucki, 2013, s. 14).

Relacje te w środowisku akademickim pełnią jednocześnie ważną rolę w procesach tworzenia, przekazywania i upowszechniania systemów wartości (głównie naukowych, moralnych i etycznych) (Brniak i in., 2017, s. 141), a także kształtowania akademickiej kultury organizacyjnej, stanowiącej centralny element doskonalenia organizacji, zarządzania wiedzą, jakością oraz talentami uczelni wyższych (Leja, 2009). Są również kluczowe dla rozwoju zawodowego pracowników nauki poprzez sprzężenie karier mistrza i ucznia. Mistrz odpowiada za wprowadzenie ucznia na pozycję badacza, natomiast współpraca z mistrzem jest dla ucznia przepustką do uzyskania pozycji społecznej, uznania i szacunku w środowisku naukowym. Renoma ucznia jest jednocześnie sukcesem mistrza jako doceniony efekt pracy nad uczniem (Leszniewski, 2019). D. Zakrzewska-Oleędzka i U. Markowska-Manista (2019) określają taką współzależność jako „obdarzanie obopólne”, w ramach której obie strony stanowią dla siebie źródło inspiracji i nieustannego rozwoju.

Podstawowa rola omawianych relacji dotyczy jednak powstawania i rozwoju szkół naukowych (Czakon, 2014, s. 47–48). W tym ujęciu mistrz to inicjator koncepcji teoretycznych i badań empirycznych, które mają szansę na

szerszy oddźwięk w środowisku. Jest to jednak również osoba, która oprócz walorów intelektualnych posiada szczególne cechy osobowości, predestynujące do zajęcia we wspólnocie pozycji lidera i autorytetu, za którym gotowi będą podążać współpracownicy i uczniowie (Kretek-Kamińska, Krzewińska, 2017, s. 129–130). W ten sposób omawiane relacje przyczyniają się istotnie do integracji środowiska naukowego oraz budowania tożsamości i dojrzałości dyscyplin naukowych.

Biorąc to pod uwagę, w latach 2022–2023 przeprowadzono badania, których celem była prezentacja dokonań, relacji i perspektyw rozwojowych w gronie mistrzów, współpracowników i uczniów uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi. W procesie badawczym jako metodę wykorzystano studium przypadku Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), natomiast szczegółowymi technikami badawczymi były: obserwacje uczestniczące, chronologiczny i tematyczny przegląd literatury naukowej autorstwa mistrzów, współpracowników i uczniów uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi, analiza treści dokumentacji organizacyjnej, baz danych o systemie nauki w Polsce (np. www.nauka-polska.pl; <https://radon.nauka.gov.pl/>), a także 10 wywiadów swobodnych, w tym 7 z przedstawicielami kadry naukowej oraz 3 z przedstawicielami administracji szkoły zarządzania UŁ. W efekcie zgromadzono bogaty materiał empiryczny, który stał się podstawą do przygotowania dwóch artykułów pt. „Mistrzowie, współpracownicy i uczniowie uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi” (Część 1 i 2).

W części 1 przedstawiono rys historyczny oraz dokonania i perspektywy rozwoju łódzkiej, uniwersyteckiej szkoły zarządzania w obszarach teorii oraz metod organizacji i zarządzania, strategii i finansów przedsiębiorstwa oraz rachunkowości. W części 2 omówiono osiągnięcia w obszarze marketingu, informatyki w zarządzaniu, przedsiębiorczości i zarządzania firmami sektora MSP, zarządzania miastem i regionem, jakością i logistyką oraz zarządzania zasobami ludzkimi. Zwrócono dodatkowo uwagę na pozytywny wpływ mistrzów i współpracowników na integrację oraz kształtowanie tożsamości i kultury organizacyjnej uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi.

Badania te zostały przeprowadzone w ramach projektu pt. „Środowisko naukowe. Mistrzowie, współpracownicy, uczniowie. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”.

Cytowanie: Matejun M., Kozłowski R., Mistrzowie, współpracownicy i uczniowie uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi. Część 1, „Przegląd Organizacji”, nr 3(998)/2023, s. 5-14.

zainicjowanego przez Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (Bojar, Głodziński, 2021, s. 3–11). Projekt ten wpisuje się w wartościową tradycję pielęgnowania przez pracowników nauki pamięci swoich nauczycieli, mistrzów, autorytetów, którym zawdzięczają rozwój, wiedzę, wrażliwość na piękno, prawdę i dobro oraz swoje miejsce w życiu (Ostrowska, 2019, s. 35).

Rys historyczny uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi

Geneza uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi wiąże się nierozdzielnie z działalnością i dorobkiem naukowym prof. dra Tadeusza Kotarbińskiego oraz prof. dra Jana Zieleniewskiego. T. Kotarbiński był współorganizatorem i pierwszym rektorem UŁ w latach 1945–1949, kiedy to powołano m.in. Wydział Prawno-Ekonomiczny. W 1961 roku w strukturę UŁ włączono Wyższą Szkołę Ekonomiczną, co doprowadziło do przekształcenia Wydziału Prawno-Ekonomicznego w Wydział Ekonomiczny i ostatecznie – w 1965 roku w Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny. Jednostka ta stanowiła w późniejszym okresie podstawę do organizacyjnego wyodrębnienia się szkoły zarządzania w strukturze uczelni.

Istotny wkład T. Kotarbińskiego (1946; 1955) w dorobek nauk o zarządzaniu wiąże się przede wszystkim z rozwojem prakseologii jako teorii sprawnego działania. W centrum jego rozważań nad filozofią praktyczności (Gasparski, 2011) znajduje się „homo faber” – człowiek jako sprawca czegoś, działający zgodnie z walorami „dobrej roboty” (Kieżun, 2006). W efekcie T. Kotarbiński stworzył kompleksową teorię sprawnego działania opartą na filozoficznych założeniach teorii czynu i teorii zdarzeń, a także usystematyzował i uściślił pojęcia, aksjomaty i twierdzenia w ramach prakseologii. Jego prace stały się źródłem inspiracji dla wielu kolejnych pokoleń naukowców. Miały też ogromne znaczenie w procesie szybkiego uprzemysłowienia kraju w okresie powojennym, gdy narastała potrzeba usprawnień organizacyjnych i stosowania nowoczesnych metod organizacji, ich naukowej podbudowy, podnoszenia wydajności pracy i poprawy jakości wyrobów (Tokar, 2015, s. 230).

Kontynuatorem myśli T. Kotarbińskiego był jego uczeń i współpracownik J. Zieleniewski. Centralnym zagadnieniem swoich prac uczynił prakseologiczne spojrzenie na organizację oraz kierowanie/zarządzanie, wokół których zgrupował pozostałe pojęcia i twierdzenia (Gasparski, 2004, s. 10). W efekcie zaproponował kompleksową, prakseologiczną teorię organizacji i zarządzania (Zieleniewski, 1964; 1969). Wykorzystuje ona prakseologiczną aparaturę pojęciową, a także prakseologiczny system dyrektyw i ocen do interpretacji działań ludzi i zespołów ludzkich w organizacjach oraz do poszukiwania najwłaściwszych form organizacyjnych dla zapewnienia sprawności takich działań (Pakuła, 2005, s. 113–114).

Zaangażowanie J. Zieleniewskiego na UŁ wiązało się nie tylko z tworzeniem konceptualnych podstaw szkoły

zarządzania, ale również z jej wyodrębnianiem organizacyjnym w strukturze uczelni. W 1964 roku z jego inicjatywy i pod jego kierownictwem na Wydziale Ekonomicznym powołano bowiem Katedrę Ekonomiki i Organizacji Pracy. Trzon kadry akademickiej tej jednostki stanowili pierwsi przedstawiciele szkoły zarządzania na UŁ¹: dr Marcin Bielski, dr Walery Janowski, dr Zofia Mikołajczyk, mgr Zdzisława Janowska, mgr Czesław Sikorski oraz mgr Henryk Zarychta. Z czasem w Katedrze wykształcili się dwa zespoły: (1) Zakład Teorii Organizacji, kierowany przez dra hab. Marcina Bielskiego, oraz (2) Zakład Organizacji i Zarządzania, kierowany przez dr hab. Zofię Mikołajczyk (Katedra Zarządzania UŁ, 2023).

Kolejnym istotnym wydarzeniem dla ukształtowania się tożsamości uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi było pismo skierowane w 1991 roku przez przedstawicieli Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego do JM Rektora UŁ prof. dr. hab. Michała Seweryńskiego uzasadniające potrzebę powołania samodzielnego Wydziału Zarządzania w strukturze uczelni. Wydział ten został ostatecznie powołany w 1994 roku, a jego założycielami byli profesorowie: Jerzy Dietl, Bogdan Gregor, Alicja Jarugowa, Jan Jeżak, Jerzy Kortan, Zofia Mikołajczyk, Bogdan Piasecki oraz Jerzy Zieliński. Pierwszym dziekanem został prof. dr hab. Bogdan Gregor, który funkcję tę pełnił przez osiem lat (Gregor, Mikołajczyk, 2004). Dalszy rozwój szkoły zarządzania na UŁ (Walińska, 2014) doprowadził do wyodrębnienia 9 kluczowych obszarów merytorycznych badań (szkół) naukowych, powiązanych ze strukturą organizacyjną Wydziału Zarządzania. W ich ramach można wskazać określonych ludzi – mistrzów, współpracowników i uczniów kształtujących tożsamość, budujących dorobek i wyznaczających perspektywy rozwojowe uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi.

Wizualizację zależności tematycznych/merytorycznych pomiędzy nimi (według stanu na październik 2023 roku), ograniczone do osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, co przedstawiono w tabeli 1.

W dalszej części zaprezentowano dorobek, relacje i perspektywy rozwojowe przedstawicieli poszczególnych obszarów merytorycznych badań naukowych prowadzonych w ramach szkoły zarządzania na Uniwersytecie Łódzkim. Grupowania tego i podziału na obie części cyklu publikacji dokonano na podstawie kryterium historycznego, uwzględniającego kolejne fazy rozwoju organizacyjnego Wydziału Zarządzania.

Ludzie, dokonania i perspektywy rozwoju uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi

Geneza badań w obszarze **teorii oraz metod organizacji i zarządzania** w łódzkiej szkole uniwersyteckiej wywodzi się bezpośrednio z utworzonej w 1964 roku przez J. Zieleniewskiego Katedry Ekonomiki i Organizacji Pracy. W 1970 roku Katedra została przekształcona w Zakład Organizacji i Zarządzania w Instytucie

Tabela 1. Mistrzowie, współpracownicy i uczniowie uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi

Mistrzowie – założyciele uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi: Prof. dr Tadeusz Kotarbiński Prof. dr Jan Zieleniewski		
Teoria oraz metody organizacji i zarządzania	Strategia i finanse przedsiębiorstwa	Rachunkowość
<p>Mistrzowie: Doc. dr Walery Janowski Prof. dr hab. Marcin Bielski Prof. dr hab. Zofia Mikołajczyk ↓</p> <p>Współpracownicy: Prof. dr hab. Czesław Sikorski Prof. dr hab. Władysław Kobylański Dr hab. Wanda Błaszczak Dr hab. Bogusław Kaczmarek ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Tomasz Czapla Dr hab. Ilona Świątek-Barylska Dr hab. Beata Glinkowska-Krauze Dr hab. Edyta Gwarda-Gruszczyńska Dr hab. Magdalena Zalewska-Turzyńska Dr hab. Izabela Bednarska-Wnuk</p>	<p>Mistrz: Prof. dr hab. Jerzy Kortan ↓</p> <p>Współpracownicy: Prof. dr hab. Jan Jeżak Prof. dr hab. Jerzy Różański Prof. dr hab. Grzegorz Urbanek Prof. dr hab. Dorota Witkowska Prof. dr hab. Jan Duraj Prof. dr hab. Stefan Lachiewicz Prof. dr hab. Wiesław Dębski ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Leszek Bohdanowicz Dr hab. Zbigniew Matyjas Prof. dr hab. Robert Kozielski Dr hab. Wojciech Popczyk Dr hab. Jakub Marszałek Dr hab. Alicja Winnicka-Popczyk Dr hab. Bogna Kaźmierska-Jóźwiak</p>	<p>Mistrzowie: Prof. dr hab. Edward Wojciechowski Prof. dr hab. Alicja Jaruga ↓</p> <p>Współpracownicy: Prof. dr hab. Irena Sobańska Prof. dr hab. Ewa Walińska Prof. dr hab. Anna Szychta Dr hab. Radosław Ignatowski Dr hab. Ewa Śnieżek Dr hab. Wojciech A. Nowak Prof. dr hab. Tomasz Wnuk-Pel Dr hab. Marian Walczak ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Jan Michalak Dr hab. Ewelina Zarzycka Dr hab. Przemysław Kabalski Dr hab. Justyna Dobroszek Dr hab. Mikołaj Turzyński Dr hab. Halina Waniak-Michalak Dr hab. Jacek Gad</p>
Marketing	Informatyka w zarządzaniu	Przedsiębiorczość i zarządzanie MSP
<p>Mistrz: Prof. dr hab. Jerzy Dietl ↓</p> <p>Współpracownicy: Prof. dr hab. Bogdan Gregor Prof. dr hab. Wojciech Grzegorzczak Dr hab. Stanisław Gajewski Dr hab. Stanisława Wilmańska-Sosnowska Dr hab. Janusz Feliks Witkowski Dr hab. Krystyna Iwińska-Knop Dr hab. Elżbieta J. Biesaga-Słomczewska Dr hab. Janusz Zrobek Prof. dr hab. Tomasz Domański ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Dariusz Trzmielak Dr hab. Anna Łaskiewicz Dr hab. Magdalena Kalińska-Kula Dr hab. Grażyna Golik-Górecka Dr hab. Paweł Bryła Dr hab. Małgorzata Karpińska-Krakowiak</p>	<p>Mistrzowie: Prof. dr hab. Józef Szczepaniak Prof. dr hab. Jerzy Zieliński ↓</p> <p>Współpracownik: Dr hab. Gabriela Idzikowska ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Anna Pamuła Dr hab. Anna Kaczorowska Dr hab. Bożena Ewa Matusiak Dr hab. Witold Bartkiewicz</p>	<p>Mistrz: Prof. dr hab. Bogdan Piasecki ↓</p> <p>Współpracownicy: Dr hab. Edward Stawasz Dr hab. Anna Rogut ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Renata Lisowska Dr hab. Jarosław Ropęga Dr hab. Paweł Głodek Dr hab. Marek Matejusz Dr hab. Agnieszka Kurczewska</p>
Zarządzanie miastem i regionem	Zarządzanie jakością i logistyką	Zarządzanie zasobami ludzkimi
<p>Mistrz: Prof. dr hab. Tadeusz Markowski ↓</p> <p>Współpracownicy: Dr hab. Jerzy Rutkowski Prof. dr hab. Danuta Stawasz ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Maciej Turała Dr hab. Justyna Danielewicz Dr hab. Wawrzyniec Rudolf Dr hab. Dominik Drzazga Dr hab. Janusz Reichel</p>	<p>Mistrz: Prof. dr hab. Jadwiga Szymczak ↓</p> <p>Współpracownicy: Prof. dr hab. Jerzy Łańcucki Prof. dr hab. Maciej Urbaniak Dr hab. Jarosław Sosnowski Dr hab. Jan Kaźmierski ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Remigiusz Kozłowski Dr hab. T. Bartosz Kalinowski Dr hab. Adam Sadowski Dr hab. Agnieszka Bukowska-Piestrzyńska</p>	<p>Mistrzowie: Prof. dr hab. Zdzisława Janowska Prof. dr hab. Stanisława Borkowska ↓</p> <p>Współpracownik: Prof. dr hab. Bogusława Urbaniak ↓</p> <p>Uczniowie: Dr hab. Joanna Cewińska Dr hab. Katarzyna Wojtaszczyk Dr hab. Małgorzata Striker Dr hab. Izabela Warwas Dr hab. Anna Rogozińska-Pawelczyk</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania

Organizacji i Zarządzania na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ. Były to pionierskie jednostki organizacyjne uczelni wyższych w Polsce zajmujące się problematyką zarządzania. Kierownictwo Zakładu objął doc. dr Walery Janowski, którego zainteresowania badawcze dotyczyły przede wszystkim ekonomiki i normowania pracy w przemyśle polskim (Janowski, 1969), organizacji administracji i gospodarki państwowej oraz polityki społeczno-gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień transferu technologii i międzynarodowej współpracy naukowo-technicznej (Blajer, Janowski, 1986).

Po przejściu W. Janowskiego do Katedry Polityki Społecznej w 1975 roku kierownikiem Zakładu został prof. dr hab. Marcin Bielski. Był on przedstawicielem kierunku systemowego w teorii zarządzania, w ramach którego propagował model organizacji jako jednolitego, celowego i otwartego systemu społecznego złożonego z wzajemnie powiązanych części. W jego dorobku ważne miejsce zajmują ponadto rozważania na temat istoty, cech charakterystycznych, struktur oraz procesów zachodzących we współczesnych organizacjach ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania poziomów zarządzania, procesów informacyjno-decyzyjnych oraz podstawowych zasad kierowania ludźmi w firmie (Bielski, 1997; 2002).

W 1981 roku Zakład został przekształcony w Katedrę Organizacji i Kierowania, nad którą kierownictwo w 1986 roku objęła prof. dr hab. Zofia Mikołajczyk. Jej zainteresowania badawcze dotyczyły głównie klasyfikacji i wykorzystania technik organizatorskich w rozwiązywaniu problemów zarządzania (Mikołajczyk, 1994). W ich ramach zwracała szczególną uwagę na analityczne podejście do diagnozy organizacyjnej oraz twórcze poszukiwanie skutecznych rozwiązań w praktyce menedżerskiej. Ważne miejsce w dorobku zajmują też rozważania na temat zarządzania zmianami we współczesnych organizacjach (Mikołajczyk, 2003), w których m.in. propagowała współczesne metody i techniki zarządzania wspomagające proces zmian. Jej badania dotyczyły ponadto metod doskonalenia organizacji, procesów i stanowisk pracy, a także zagadnień kierowania i metodyki pracy naukowo-badawczej.

Bliskimi współpracownikami mistrzów-założycieli Katedry, która od 1992 roku funkcjonuje jako Katedra Zarządzania UŁ, byli młodszy pracownicy naukowcy. Należy wśród nich wymienić prof. dra hab. Czesława Sikorskiego, który pełnił funkcję kierownika Katedry w latach 1998–2012. Jego zainteresowania naukowe dotyczą przede wszystkim specyfiki, rodzajów, funkcji oraz metod i technik kształtowania kultury organizacyjnej (Sikorski, 2002). Ważnym obszarem jego badań są również zachowania organizacyjne ze szczególnym uwzględnieniem motywacji, motywowania i przywództwa w organizacji, zachowań ludzi w relacjach władzy i kooperacji, a także interakcje społeczne wewnątrz organizacji oraz pomiędzy organizacją i otoczeniem (Sikorski, 2019). Do grona współpracowników należał również prof. dr hab. Władysław Kobyliński. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się przede wszystkim na zagadnieniach zarządzania oświatą (np. Kobyliński, 1996). W ramach

swoich badań podejmował między innymi problematykę rozwoju polskiej myśli organizacyjnej w oświacie, doboru, oceny i doskonalenia dyrektorów szkół, pełnionych funkcji i ról organizacyjnych, stylów kierowania, a także warunków sprawnej organizacji pracy kierownictwa instytucji oświatowo-wychowawczych.

Uznanymi współpracownikami byli również doktoranci doc. dra W. Janowskiego: dr hab. Wanda Błaszczuk oraz dr hab. Bogusław Kaczmarek. Zainteresowania badawcze W. Błaszczuk koncentrują się na organizacyjnych i społecznych problemach zarządzania. Dotyczą one w szczególności mikroekonomicznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw oraz zachowań organizacyjnych i roli kadry kierowniczej we wdrażaniu koncepcji, metod i narzędzi zarządzania (Błaszczuk, 1999). Ważnym nurtem jej prac badawczych są również zachowania ludzi w organizacjach w warunkach zmian (Błaszczuk, 2010), a także negocjacje i kształtowanie relacji wewnątrz- i międzyorganizacyjnych z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego. Prace badawcze B. Kaczmarka dotyczą natomiast zagadnień integracji pracowniczej, integracji organizacyjnej i ich znaczenia dla funkcjonowania przedsiębiorstw, a także związków międzyorganizacyjnych i form współdziałania przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem aliansów strategicznych podmiotów działających na rynkach lokalnych, międzynarodowych i globalnych. Ważnym nurtem jego zainteresowań badawczych jest również internacjonalizacja działalności gospodarczej (Kaczmarek, 2017) oraz współczesne koncepcje, paradygmaty i wyzwania zarządzania przedsiębiorstwami (Kaczmarek, 2018).

Obecnie badania w tej jednostce kontynuują doktoranci mistrzów i współpracowników uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi:

- dr hab. Tomasz Czapła, który pełni funkcję kierownika Katedry od 2012 roku, jak również dziekana WZ UŁ od 2016 roku. Jego zainteresowania badawcze obejmują głównie teorię organizacji i zarządzania, zarządzanie strategiczne, budowanie i doskonalenie struktur organizacyjnych, zarządzanie wiedzą, zmianą i kompetencjami pracowników (np. Czapła, 2020) oraz systemy kierowania ludźmi,
- dr hab. Ilona Świątek-Barylska, której prace badawcze dotyczą przede wszystkim zarządzania społecznym podsystemem organizacji ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak: zachowania organizacyjne, lojalność pracowników, zarządzanie przez wartości, zaufanie grupowe czy zarządzanie zespołami wielopokoleniowymi (np. Świątek-Barylska, 2019),
- dr hab. Beata Glinkowska-Krauza, której zainteresowania obejmują głównie tworzenie i funkcjonowanie organizacji wielopodmiotowych (grupy kapitałowe, holdingi, koncerny), internacjonalizację przedsiębiorstw (np. Glinkowska-Krauza, 2018) oraz specyfikę firm międzynarodowych z uwzględnieniem wyzwań zarządzania międzykulturowego,
- dr hab. Edyta Gwarda-Gruszczyńska, która prowadzi badania przede wszystkim w zakresie zarządzania strategicznego, zarządzania innowacjami

(np. Gwarda-Gruszczyńska, 2020), ochrony własności intelektualnej, a także procesów i strategii transferu i komercjalizacji oraz finansowania rozwoju i wdrażania nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań,

- dr hab. Magdalena Zalewska-Turzyńska, która w swojej pracy naukowej koncentruje się głównie na problematyce metod organizacji i zarządzania, prakseologii i prakseologicznych podstawach ogólnej teorii organizacji oraz teorii systemów, a także na komunikacji wewnątrz- i międzyorganizacyjnej w zarządzaniu (np. Zalewska-Turzyńska, 2022),
- dr hab. Izabela Bednarska-Wnuk, której zainteresowania obejmują głównie wyzwania pracy menedżerskiej w podmiotach edukacyjnych a zachowania organizacyjne ze szczególnym uwzględnieniem roli zasobów ludzkich w kształtowaniu równowagi organizacji w warunkach zmiennego i konkurencyjnego otoczenia (np. Bednarska-Wnuk, 2021).

Rodowód badań w obszarze **strategii i finansów przedsiębiorstwa** wiąże się przede wszystkim z aktywnością prof. dra hab. Jerzego Kortana i wywodzi jeszcze z Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstwa Wyższej Szkoły Ekonomicznej (WSE) w Łodzi. Po połączeniu WSE z UŁ od 1961 roku J. Kortan pracował na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym, gdzie od 1966 roku pełnił funkcję kierownika Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstwa, a następnie dyrektora Instytutu Organizacji i Zarządzania. Jego zainteresowania obejmowały zarówno zagadnienia związane z organizacją i zasadami pracy kierowniczej (np. Kortan, 1965), jak również z ekonomiką i zarządzaniem przedsiębiorstwem (np. Kortan, 1997). W swoich pracach podejmował m.in. problematykę planowania, specjalizacji i koordynacji oraz strategii wzrostu i rozwoju przedsiębiorstw przemysłowych, zatrudnienia i szkoleń zawodowych, roli nauki i techniki w rozwoju gospodarczym, a także nowych koncepcji i metod zarządzania organizacją. Jako jeden z założycieli Wydziału Zarządzania UŁ był inicjatorem powstania w 1994 roku Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem.

W tym okresie bliskimi współpracownikami J. Kortana byli jego doktoranci: prof. dr hab. Jan Jeżak oraz prof. dr hab. Jerzy Róžański. J. Jeżak, który został powołany na stanowisko kierownika Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem, prowadzi pionierskie badania głównie w zakresie nowoczesnych tendencji i kierunków rozwoju zarządzania strategicznego (np. Jeżak, 1990), problematyki ładu korporacyjnego (np. Jeżak, 2010) ze szczególnym uwzględnieniem relacji pomiędzy akcjonariuszami, inwestorami oraz menedżerami w spółkach akcyjnych, wyzwań zarządzania dużymi grupami kapitałowymi (holdingami) oraz procesów fuzji i przejęć przedsiębiorstw. Ponadto w obszarze jego zainteresowań mieści się problematyka funkcjonowania firm rodzinnych. Badania J. Róžańskiego obejmują natomiast zagadnienia zarządzania i finansowania rozwoju współczesnych przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem internacjonalizacji i dynamicznie zmieniających się wyzwań gospodarki światowej (np. Róžański, 2016). Jego prace

koncentrują się m.in. na formach ekspansji międzynarodowej i finansowaniu procesów rozwojowych przedsiębiorstw zagranicznych (np. Róžański, 2010), ocenie sytuacji ekonomiczno-finansowej organizacji, problematyce transferu technologii w procesach innowacyjnych przedsiębiorstw, a także na współpracy nauki i biznesu we wzmacnianiu innowacyjności regionów. Wraz z rozwojem aktywności naukowej w tych obszarach, szczególnie w zakresie zarządzania finansami przedsiębiorstw, następował dalszy rozwój Katedry, która od 2014 roku działała pod nazwą Katedry Finansów i Strategii Przedsiębiorstwa i w latach 2014–2019 była kierowana przez prof. dra hab. Jerzego Róžańskiego.

Na Wydziale Zarządzania UŁ badania w sferze strategii i finansów przedsiębiorstwa prowadzili również prof. dr hab. Stefan Lachiewicz oraz prof. dr hab. Wiesław Dębski. Zainteresowania S. Lachiewicza (np. 2007) dotyczyły przede wszystkim problematyki struktur organizacyjnych, innowacyjności, zarządzania zmianą i rozwojem przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem firm sektora MSP oraz wyzwań pracy kierowniczej i kształtowania kompetencji menedżerskich we współczesnych organizacjach. W. Dębski (np. 2005) swoje badania koncentrował natomiast na zagadnieniach zarządzania finansami przedsiębiorstwa, rynku finansowym i mechanizmach jego funkcjonowania, wycenie papierów wartościowych oraz analizie portfelowej. Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ badania w omawianym obszarze prowadził natomiast prof. dr hab. Jan Duraj – doktorant J. Kortana. Jego zainteresowania obejmowały m.in. zagadnienia ekonomiki i organizacji produkcji przemysłowej oraz problemów pomiaru i oceny działalności produkcyjnej (np. Duraj, 2000), analizy ekonomiczno-finansowej jednostek gospodarczych (np. Duraj, 1993), koncepcji i metod zarządzania firmą, a także problematyki analizy decyzyjnej w gospodarce rynkowej, rynku kapitałowego oraz konkurencji rynkowej.

Obecnie dzieło J. Kortana, J. Jeżaka i J. Róžańskiego kontynuowane jest przez ich współpracowników i uczniów w ramach dwóch jednostek powołanych w 2019 roku: (1) Katedry Strategii i Zarządzania Wartością Przedsiębiorstwa oraz (2) Katedry Zarządzania Finansami Przedsiębiorstwa. Kierownikiem pierwszej z nich jest prof. dr hab. Grzegorz Urbanek – doktorant J. Jeżaka, którego zainteresowania obejmują m.in. współczesne wyzwania zarządzania strategicznego (np. Gregorczyk, Urbanek, 2020), czynniki kształtowania konkurencyjności i budowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa, zarządzanie i wycenę aktywów niematerialnych oraz własności intelektualnej organizacji, a także wycenę i zarządzanie wartością firmy (np. Urbanek, 2019). W jednostce tej swoje prace prowadzą także:

- dr hab. Leszek Bohdanowicz – doktorant J. Jeżaka, badający głównie problematykę ładu korporacyjnego (*corporate governance*), profesjonalizmu organów statutowych spółek, zarządzania strategicznego, analizy biznesowej, oceny efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw oraz specyfiki zarządzania klubami piłkarskimi (np. Bohdanowicz, 2022),

- dr hab. Zbigniew Matyjas – doktorant J. Jeżaka, którego zainteresowania obejmują m.in. zarządzanie strategiczne ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów strategii i analizy strategicznej (np. Matyjas, 2020), ekonomiczne uwarunkowania wdrażania strategii i oceny wyników przedsiębiorstw, problematykę ładu korporacyjnego i dynamiki konkurencyjnej,
- prof. dr hab. Robert Kozielski – doktorant J. Dietla, specjalizujący się w obszarze strategii rynkowych i czynników sukcesu współczesnych przedsiębiorstw (np. Kozielski, Kalińska-Kula, Medowski, 2022), analiz rynkowych i strategicznych oraz oceny efektywności działań marketingowych firmy ze szczególnym uwzględnieniem analizy wskaźnikowej,
- dr hab. Wojciech Popczyk – doktorant J. Jeżaka, prowadzący badania w sferze funkcjonowania organizacji w gospodarce XXI w. (m.in. w ramach takich nurtów, jak gospodarka 4.0 czy globalizacja), a także rozwoju firm rodzinnych, w tym głównie ich specyfiki (np. Popczyk, Winnicka-Popczyk, 2022), konkurencyjności i internacjonalizacji.

W Katedrze Zarządzania Finansami Przedsiębiorstwa badania prowadzi natomiast m.in. prof. dr hab. Dorota Witkowska, która specjalizuje się w zakresie zastosowania sztucznych sieci neuronowych i metod ilościowych w zarządzaniu organizacjami (np. Witkowska, 2002), menedżerskich, rynkowych i ekonomiczno-finansowych analizach komparatywnych (np. Piłatowska, Witkowska, 2022), a także w zarządzaniu inwestycjami, ryzykiem i ekonometrii finansowej. W jednostce tej swoje prace prowadzą także:

- dr hab. Jakub Marszałek – pełniący funkcję kierownika Katedry, którego zainteresowania dotyczą głównie strategii i instrumentów finansowych przedsiębiorstw, teorii integracji gospodarczej, w tym strategicznych i finansowych aspektów fuzji i przejęć (np. Kucharski, Marszałek, 2022), a także bankowości i zarządzania strategicznego w bankach,
- dr hab. Alicja Winnicka-Popczyk – doktorantka J. Jeżaka, zajmująca się specyfiką i czynnikami rozwoju firm rodzinnych (np. Jeżak, Popczyk, Winnicka-Popczyk, 2004) ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań w sferze zarządzania finansami tych podmiotów oraz modelami finansowania innowacji w organizacjach,
- dr hab. Bogna Kaźmierska-Jóźwiak – doktorantka J. Różańskiego, której badania dotyczą efektywności procesów fuzji i przejęć, oceny opłacalności projektów inwestycyjnych, problematyki kształtowania struktury kapitału organizacji oraz zagadnień związanych z polityką dywidend spółek (np. Kaźmierska-Jóźwiak, Wesson, Steenkamp, 2022).

Postęp badań w **obszarze rachunkowości** w uniwersyteckiej szkole zarządzania jest bardzo dobrze udokumentowany (Walińska, 2018) i wiąże się nierozzerwalnie z rozwojem Łodzi jako ważnego ośrodka gospodarczego i naukowego. W aspekcie organizacyjnym wywodzi swój rodowód jeszcze z czasów łódzkich oddziałów Wolnej

Wszecznicy Polskiej oraz Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, a następnie WSE w Łodzi. W tym okresie zachodziły przekształcenia organizacyjne jednostek naukowych zajmujących się rachunkowością. Ich efektem było utworzenie Katedry Rachunkowości na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, która od 1994 roku funkcjonuje w strukturze Wydziału Zarządzania.

Początki badań w tym obszarze związane są przede wszystkim z aktywnością prof. dra hab. Edwarda Wojciechowskiego oraz jego doktorantki – prof. dr hab. Alicji Jarugowej. Zainteresowania E. Wojciechowskiego, kierownika Katedry Rachunkowości w latach 1948–1973, obejmowały głównie systemowe i organizacyjne rozwiązania z zakresu rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem zasad rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych (np. Wojciechowski, 1972), a także historię rachunkowości w Polsce i na świecie (np. Wojciechowski, 1964). Ważnym osiągnięciem aplikacyjnym profesora było m.in. opracowanie Jednolitego Planu Kont zawierającego ogólną instrukcję prowadzenia rachunkowości i wzory sprawozdań finansowych dla przedsiębiorstw państwowych w Polsce. Prace badawcze A. Jarugowej, kierownik Katedry Rachunkowości w latach 1973–1998, koncentrowały się przede wszystkim na rachunku kosztów przedsiębiorstw przemysłowych (np. Jaruga, 1966), sprawozdawczości finansowej, prawnych unormowaniach rachunkowości, historii rachunkowości, rachunkowości sektora finansów publicznych oraz pomiarze i sprawozdawczości kapitału intelektualnego. Była twórcą polskiej szkoły rachunkowości zarządczej (np. Jaruga, Nowak, Szychta, 2001) oraz wprowadziła do nauki i dydaktyki akademickiej badania porównawcze nad międzynarodową harmonizacją rachunkowości.

W dalszym okresie trzon kadry naukowej Katedry Rachunkowości stanowili współpracownicy – doktoranci A. Jarugowej. W latach 1998–2012 kierownictwo jednostki objęła prof. dr hab. Irena Sobańska, która specjalizowała się w systemach rachunku kosztów i wyników przedsiębiorstw (np. Sobańska, 1998) oraz ich projektowaniu na potrzeby rachunkowości zarządczej i controllingu w warunkach zintegrowanych systemów informatycznych. Zajmowała się także problematyką rachunkowości zarządczej i controllingu w powiązaniu z procesami zarządzania operacyjnego i strategicznego ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki przedsiębiorstw międzynarodowych (np. Sobańska, 2006). Od 2012 roku funkcję kierownika Katedry pełni prof. dr hab. Ewa Walińska, dziekan Wydziału Zarządzania w latach 2008–2016. Jej zainteresowania obejmują rachunkowość finansową, w tym szczególnie wycenę bilansową wartości przedsiębiorstwa, pomiar wyniku finansowego, rachunkowość podatkową, a także zasady sporządzania i analizę sprawozdań finansowych oraz niefinansowych organizacji (np. Walińska, 2009; Walińska, Bek-Gaik, Gad, 2016). E. Walińska zajmuje się ponadto problematyką rachunkowości zarządczej, dostosowania polskiego prawa bilansowego do wymogów Unii Europejskiej i międzynarodowych standardów rachunkowości,

planowaniem finansowym oraz zarządzaniem finansami uczelni wyższych.

Ważną rolę w rozwoju łódzkiej szkoły rachunkowości odgrywają także pozostali współpracownicy – doktoranci A. Jarugowej. Prof. dr hab. Anna Szychta specjalizuje się w problematyce projektowania, rozwoju i stosowania systemów rachunkowości zarządczej w teorii i praktyce gospodarczej (np. Szychta, 2007), a także w metodologii i historii rachunkowości (np. Szychta, 2022). W kręgu jej zainteresowań znajdują się również krajowe i międzynarodowe regulacje sprawozdawczości finansowej oraz rola rachunkowości w realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw. Badania dra hab. Radosława Ignatowskiego dotyczą harmonizacji i standaryzacji zasad sprawozdawczości finansowej w wymiarze globalnym (np. Alexander, Zeff, Ignatowski, 2018), aspektów rachunkowościowych zmian ustrojowych podmiotów gospodarczych oraz sprawozdawczości finansowej grup kapitałowych i podobnych związków gospodarczych (np. Ignatowski, 2011).

Prace dr hab. Ewy Śnieżek (np. 2008; Śnieżek, Wiatr, 2020) obejmują rachunkowość finansową w warunkach globalizacji ze szczególnym uwzględnieniem sprawozdawczości finansowej i niefinansowej organizacji oraz międzynarodowych i polskich regulacji prawnych rachunkowości. Specjalizuje się ona także w rachunkowości przepływów pieniężnych oraz współczesnym raportowaniu biznesowym i zintegrowanej sprawozdawczości finansowej w warunkach społecznej odpowiedzialności biznesu. Zainteresowania badawcze dra hab. Wojciecha A. Nowaka obejmują teoretyczne i regulacyjne aspekty rozwoju rachunkowości ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki sektora publicznego, ogólną systemową teorię rachunkowości finansowej i zarządczej (np. Nowak, 2007), zagadnienia filozoficzne i etyczne rachunkowości (np. Nowak, 2020), a także systemową teorię organizacji i zarządzania. Prof. dr hab. Tomasz Wnuk-Pel prowadzi natomiast badania głównie w obszarze teorii i praktyki funkcjonowania systemów rachunkowości zarządczej i controllingu, nowoczesnych metod rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach (np. Wnuk-Pel, 2012), a także raportowania środowiskowego oraz wskaźników i systemów pomiaru dokonań proekologicznych w ujęciu społeczno-ekonomicznym (np. Alperberg, Wnuk-Pel, 2022).

W minionych latach w Katedrze Rachunkowości pracował także m.in. dr hab. Marian Walczak (np. 1998), który specjalizował się w analizie finansowej w kontekście podejmowania decyzji strategicznych w przedsiębiorstwie.

Dzieło E. Wojciechowskiego, A. Jarugowej i ich następców kontynuują obecnie młodszy pracownicy Katedry – doktoranci mistrzów i współpracowników uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi:

- dr hab. Jan Michalak, którego badania obejmują głównie ekonomiczno-finansowe aspekty modeli biznesu, prezentację i jakość informacji w rachunkowości zarządczej i finansowej (np. Michalak, 2021), pomiar i raportowanie dokonań organizacji, budżetowanie finansowe, lean accounting, lean management oraz raportowanie zintegrowane,

- dr hab. Ewelina Zarzycka, której zainteresowania dotyczą głównie budżetowania i rachunku kosztów, raportowania niefinansowego organizacji (np. Zarzycka, Krasodomska, 2022), lean accounting, wykorzystania systemów ERP w rachunkowości zarządczej, a także zmian w zakresie ról i funkcji specjalistów do spraw rachunkowości zarządczej,
- dr hab. Przemysław Kabalski, którego zainteresowania dotyczą głównie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, strategicznych koncepcji i metod rachunkowości zarządczej, a także organizacyjnych, społecznych, psychologicznych oraz kulturowych aspektów rachunkowości (np. Kabalski, 2022),
- dr hab. Justyna Dobroszek, której prace badawcze prowadzone są w zakresie rachunkowości zarządczej i controllingu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru logistyki, profesjonalizacji zarządzania i funkcji rachunkowości we współczesnych organizacjach (np. Rieg, Dobroszek, Zarzycka, 2022) oraz edukacji rachunkowości,
- dr hab. Mikołaj Turzyński, który prowadzi badania głównie w obszarze historii rachunkowości (np. Turzyński, 2020), rachunkowości umów leasingu, norm prawnych, filozofii i etyki rachunkowości, etosu zawodowego specjalistów z zakresu rachunkowości i zarządzania finansami, a także rewizji finansowej oraz rachunkowości śledczej,
- dr hab. Halina Waniak-Michalak, której prace dotyczą głównie źródeł finansowania MSP, roli społeczno-gospodarczej, rachunkowości i sprawozdawczości organizacji nie działających dla zysku (NGOs) (np. Waniak-Michalak, Leitoniene, Perica, 2022), a także motywów i sprawozdawczości społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw,
- dr hab. Jacek Gad, którego zainteresowania obejmują głównie współczesną sprawozdawczość finansową i niefinansową oraz mechanizmy funkcjonowania i regulacji nadzoru korporacyjnego (np. Gad, 2020), w tym działalność rad nadzorczych, organizację systemu komunikacji oraz dobre praktyki sprawozdawczości spółek publicznych.

Podsumowanie

Przeprowadzone badania umożliwiły retrospektywny wgląd w historię uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi, w trakcie której wyodrębniło się 9 kluczowych obszarów badań (szkół) naukowych, powiązanych bezpośrednio ze strukturą organizacyjną Wydziału Zarządzania. W każdym z tych obszarów zwrócono uwagę na relacje pomiędzy mistrzami, współpracownikami i uczniami, które pełnią istotną rolę w powstawaniu i budowaniu dorobku szkół naukowych, procesach tworzenia, przekazywania i upowszechniania wartości oraz w rozwoju zawodowym pracowników nauki. W niniejszym artykule szczegółowo opisano te relacje w obszarze teorii oraz metod organizacji i zarządzania, strategii i finansów przedsiębiorstwa oraz rachunkowości. Do

najważniejszych osiągnięć w pierwszym z tych obszarów można zaliczyć: rozwój prakseologii, kierunku systemowego w teorii zarządzania, a także badania nad technikami organizatorskimi oraz kulturami i zachowaniami organizacyjnymi. Kluczowe osiągnięcia w drugim obszarze obejmują natomiast problematykę ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw, zarządzania strategicznego i ładu korporacyjnego, form ekspansji międzynarodowej i finansowania rozwoju przedsiębiorstw, a także zarządzania wartością firmy oraz przedsiębiorstwami rodzinnymi. Wśród ważnych osiągnięć w obszarze rachunkowości można natomiast wymienić: formalnoprawne regulacje i standardy rachunkowości, rachunkowość finansową, podatkową i zarządczą, problematykę pomiaru i raportowania dokonań organizacji, a także metodologii i historii rachunkowości w Polsce i na świecie. Prezentacja dokonań w pozostałych obszarach badań przedstawiona zostanie w drugiej części cyklu „Mistrzowie, współpracownicy i uczniowie uniwersyteckiej szkoły zarządzania w Łodzi”.

dr hab. inż. Marek Matejun, prof. uczelni
Uniwersytet Łódzki
Wydział Zarządzania
ORCID: 0000-0003-4885-2344
e-mail: marek.matejun@uni.lodz.pl

dr hab. inż. Remigiusz Kozłowski, prof. uczelni
Uniwersytet Łódzki
Wydział Zarządzania
ORCID: 0000-0003-2781-5341
e-mail: remigiusz.kozlowski@uni.lodz.pl

Przypis

¹⁾ Stopnie naukowe podano według stanu historycznego, przypadającego na okres funkcjonowania tej Katedry.

Bibliografia

- [1] Alexander D., Zeff S.A., Ignatowski R. (2018), *Global Financial Reporting. The Past, Present and Likely Future*, Wydawnictwo Nieoczywiste, Warszawa.
- [2] Alpenberg J., Wnuk-Pel T. (2022), *Environmental Performance Measurement in a Swedish Municipality – Motives and Stages*, „Journal of Cleaner Production”, Vol. 370, art. 133502.
- [3] Bednarska-Wnuk I. (2021), *Wewnątrzorganizacyjna mobilność pracowników – perspektywa organizacji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [4] Bielski M. (1997), *Organizacje: istota, struktury, procesy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [5] Bielski M. (2002), *Podstawy teorii organizacji i zarządzania*, C.H. Beck, Warszawa.
- [6] Blajer A., Janowski W. (1986), *Międzynarodowy transfer technologii: zakres, pojęcie, klasyfikacja*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [7] Błaszczyk W. (1999), *Kadra kierownicza polskich przedsiębiorstw państwowych w warunkach zmian systemu gospodarczego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [8] Błaszczyk W. (2010), *Wrażliwość jako czynnik wpływu społecznego na zmiany w organizacji*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica”, Nr 234, s. 93–100.
- [9] Bohdanowicz L. (2022), *Praktyka zarządzania klubem piłkarskim. Strategia, struktura, tożsamość*, CeDeWu, Warszawa.
- [10] Bojar E., Głodziński E. (2021), *Doświadczenia z przeszłości kanwą do budowania przyszłości nauk o zarządzaniu*, „Przeгляд Organizacji”, Nr 2, s. 3–11.
- [11] Brniak W., Gudowicz M., Sieja-Skrzypulec H. (2017), *Verba docent, exempla trahunt: rola mistrza w kształtowaniu uniwersyteckiego ideału*, [w:] J.F. Jacko, I. Maciejowska, E. Okoń-Horodyńska (red.), *Edukacja uniwersytecka a oczekiwania społeczne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, s. 129–143.
- [12] Brzeziński J.M. (2012), *Po co Akademia? O dostojności nauki*, „Nauka”, Nr 2, s. 21–31.
- [13] Czakon W. (2014), *Szkoły a mody w zarządzaniu strategicznym*, „Prace Naukowe Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości”, Nr 27(2), s. 47–55.
- [14] Czaplą T. (2020), *Funkcjonowanie pracowników w sytuacji zmiany. Perspektywa kompetencyjna*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [15] Dębski W. (2005), *Teoretyczne i praktyczne aspekty zarządzania finansami przedsiębiorstwa*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- [16] Duraj J. (1993), *Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa.
- [17] Duraj J. (2000), *Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa.
- [18] Gad J. (2020), *Voluntary Disclosures on Control System over Financial Reporting and Corporate Governance Mechanisms: Evidence from Poland*, „Journal of East European Management Studies”, No. 25(4), pp. 698–729.
- [19] Gasparski W. (2004), *Jan Zieleniewski (1901–1973) a zagadnienie zrównoważonego rozwoju*, „Prakseologia”, Nr 144, s. 9–20.
- [20] Gasparski W. (2011), *Tadeusz Kotarbiński – filozof praktyczności i jego dzieło*, [w:] W. Kieżun (red.), *Krytycznie i twórczo o zarządzaniu*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa.
- [21] Glinkowska-Krauze B. (2018), *Internacjonalizacja polskich i ukraińskich przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [22] Gregorczyk S., Urbanek G. (2020), *Zarządzanie strategiczne w dobie cyfrowej gospodarki sieciowej*, [w:] S. Gregorczyk, G. Urbanek (red.), *Zarządzanie strategiczne w dobie cyfrowej gospodarki sieciowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 9–15.
- [23] Gwarda-Gruszczyńska E. (2020), *Współczesne koncepcje innowacji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [24] Ignatowski R. (2011), *Wykorzystanie koncepcji grup kapitałowych w regulacjach rachunkowości i ich wpływ na wysokość kapitałów prezentowanych w sprawozdaniach finansowych*, „Problemy Zarządzania”, Vol. 9, Nr 4(34), T. 2, s. 75–107.

- [25] Janowski W. (1969), *Węzłowe zagadnienia ekonomiki pracy i płacy w przemyśle lekkim*, Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Łódź.
- [26] Jaruga A. (1966), *Koszty zarządzania przedsiębiorstw przemysłowych*, PWE, Warszawa.
- [27] Jaruga A., Nowak W.A., Szychta A. (2001), *Rachunkowość zarządcza. Koncepcje i zastosowania*, Społeczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania, Łódź.
- [28] Jeżak J. (1990), *Strategiczne zarządzanie przedsiębiorstwem: studium koncepcji i doświadczeń amerykańskich oraz zachodnioeuropejskich*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [29] Jeżak J. (2010), *Ład korporacyjny. Doświadczenia światowe i kierunki rozwoju*, Difin, Warszawa.
- [30] Jeżak J., Popczyk W., Winnicka-Popczyk A. (2004), *Przedsiębiorstwo rodzinne. Funkcjonowanie i rozwój*, Difin, Warszawa.
- [31] Kabalski P. (2022), *Gender Accounting Stereotypes in the Highly Feminised Accounting Profession. The Case of Poland*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, Nr 46(1), s. 157–184.
- [32] Kaczmarek B. (2017), *Uwagi o współczesnym zarządzaniu na tle procesów internacjonalizacji przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne Problemy Usług”, Nr 1(126), T. 1, s. 141–148.
- [33] Kaczmarek B. (2018), *Weaknesses of Contemporary Management Methods in the Opinion of Managers-practitioners*, „Management”, Vol. 22, No. 1, pp. 51–60.
- [34] *Katedra Zarządzania UŁ* (2023), <https://www.wz.uni.lodz.pl/katedra-zarzadzania>, data dostępu: 10.02.2023 r.
- [35] Kaźmierska-Jóźwiak B., Wesson N., Steenkamp G. (2022), *Share Repurchases versus Dividends: A Comparison between Poland and South Africa*, „Ekonomia Międzynarodowa”, Nr 38, s. 72–89.
- [36] Kieżun W. (2006), *Tadeusz Kotarbiński twórca idei dobrej roboty*, [w:] R. Banajski, W. Gasparski, A. Lewicka-Strzałecka (red.), *Mysł Tadeusza Kotarbińskiego i jej współczesna recepcja*, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Warszawa.
- [37] Kobyliński W. (1996), *Podstawy organizacji i kierowania w oświacie*, Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Warszawa.
- [38] Kortan J. (1965), *Zarys zasad organizacji i kierownictwa*, TNOiK Oddział w Łodzi, Łódź.
- [39] Kortan J. (1997), *Podstawy ekonomiki i zarządzania przedsiębiorstwem*, C.H. Beck, Warszawa.
- [40] Kotarbiński T. (1946), *Zasady dobrej roboty*, „Mysł Współczesna”, Nr 1, s. 25–41.
- [41] Kotarbiński T. (1955), *Traktat o dobrej robocie*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź.
- [42] Kozielski R., Kalińska-Kula M., Medowski M. (2022), *New Perspective on Brand Portfolio Management*, „European Research Studies Journal”, Vol. 25, No. 1, pp. 846–874.
- [43] Kretek-Kamińska A., Krzewińska A. (2017), *Nauka bez mistrzów?* „Kultura i Społeczeństwo”, Nr 4, s. 125–146.
- [44] Kucharski A., Marszałek J. (2022), *Effectiveness of Corporate Mergers and Acquisitions in Developed and Emerging Countries*, „Ekonomia Międzynarodowa”, Nr 37, s. 5–21.
- [45] Lachiewicz S. (2007), *Menedżerowie w strukturach władzy organizacji gospodarczych*, PWE, Warszawa.
- [46] Ladorucki J. (2013), *Budowanie relacji mistrz – uczeń. O znaczeniu mistrzostwa w misji współczesnego uniwersytetu i działalności kół naukowych*, [w:] J. Ladorucki, Z. Gruszka (red.), *Informacja, biblioteka, społeczeństwo. Z prac bibliologicznych kół naukowych w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 7–18.
- [47] Leja K. (2009), *Uniwersytet społecznie odpowiedzialny – próba ujęcia systemowego*, „Współczesne Zarządzanie”, Nr 2, s. 73–84.
- [48] Leszniewski T. (2019), *O potrzebie mistrza w świecie nauki, czyli refleksja nad zmieniającą się relacją uczeń – mistrz*, „Nauki o Wychowaniu. Studia Interdyscyplinarne”, Nr 1(8), s. 22–33.
- [49] Makiela Z. J. (2017), *Model uniwersytetu trzeciej generacji XXI wieku: przedsiębiorczy, innowacyjny uniwersytet*, „Folia Oeconomica Cracoviensia”, Vol. 58, s. 23–38.
- [50] Marulewska K. (2007), *O istocie mistrzostwa*, „Dialogi Polityczne”, Nr 7, s. 27–39.
- [51] Matyjas Z. (2020), *Uwzględnienie zagadnień geopolityki i geostrategii w analizach strategicznych*, [w:] S. Gregorczyk, G. Urbanek (red.), *Zarządzanie strategiczne w dobie cyfrowej gospodarki sieciowej*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2020, s. 483–495.
- [52] Michalak J. (2021), *Research Methodologies for Intellectual Capital Visual Representations*, [in:] J. Dumay, C. Nielsen, M. Lund, M. Massaro, J. Guthrie (Eds.), *Research Handbook on Intellectual Capital and Business*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, pp. 154–175.
- [53] Mikołajczyk Z. (1994), *Techniki organizatorskie w rozwiązywaniu problemów zarządzania*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- [54] Mikołajczyk Z. (2003), *Zarządzanie procesem zmian w organizacjach*, Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańtego w Katowicach, Katowice.
- [55] Nowak W.A. (2007), *O konceptualnej podstawie sprawozdawczości finansowej. Perspektywa angloamerykańska*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [56] Nowak W.A. (2020), *Kodeks etyki zawodu jako instrument kształtowania jakości informacji z rachunkowości i kontrolingu*, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie”, T. 21, Z. 4, s. 179–197.
- [57] Ostrowska U. (2019), *W kręgu autorytetu naukowego/autorytetu w nauce. Refleksje z perspektywy aksjologicznej*, [w:] A. Żywczok, M. Kitlińska-Król (red.), *Naukowcy. Osobowość, rola, profesjonalizm*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- [58] Pakuła A. (2005), *Polska myśl organizacyjna*, [w:] A. Chrisidu-Budnik, J. Korczak, A. Pakuła, J. Supemat (red.), *Nauka organizacji i zarządzania*, Kolonia Limited, Wrocław.
- [59] Perkin H. (2007), *History of Universities*, [in:] J. J. F. Forest, P. G. Altbach (Eds.), *International Handbook of Higher Education. Part One: Global Themes and Contemporary Challenges*, Springer, Dordrecht, pp. 159–205.
- [60] Piłatowska M., Witkowska D. (2022), *Gender Segregation at Work over Business Cycle – Evidence from Selected EU Countries*, „Sustainability”, Vol. 14, No. 16, art. 10202.

- [61] Popczyk W., Winnicka-Popczyk A. (2022), *Definicja przedsiębiorstwa rodzinnego z perspektywy logiki*, „Przeгляд Organizacji”, Nr 6, s. 3–11.
- [62] Rieg R., Dobroszek J., Zarzycka E. (2022), *Professionalisation of Family Firms and Accounting Function: Empirical Evidence*, „Central European Economic Journal”, Vol. 9, No. 56, pp. 113–131.
- [63] Różański J. (2010), *Przedsiębiorstwa zagraniczne w Polsce. Rozwój, finansowanie, ocena*, PWE, Warszawa.
- [64] Różański J. (2016), *Współczesne przedsiębiorstwo a wyzwania gospodarki światowej*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [65] Sikorski C. (2002), *Kultura organizacyjna*, C.H. Beck, Warszawa.
- [66] Sikorski C. (2019), *Mity w zarządzaniu*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [67] Sobańska I. (1998), *Rozwój systemów rachunku kosztów w gospodarce rynkowej*, Rafib, Łódź.
- [68] Sobańska I. (2006), *Specyfika rachunkowości zarządczej w przedsiębiorstwach międzynarodowych*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, Nr 35, s. 104–122.
- [69] Szycha A. (2007), *Etapy ewolucji i kierunki integracji metod rachunkowości zarządczej*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [70] Szycha A. (2022), *Business Budgeting as a Tool of Scientific Management and Rationalisation in Poland in the Interwar Period*, „Accounting History”, Vol. 27, Nr 3, pp. 393–424.
- [71] Śnieżek E., Wiatr M. (2020), *Dobrowolne ujawnienia informacji finansowej*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [72] Śnieżek E. M. (2008), *Sprawozdawczość przepływów pieniężnych: krytyczna ocena i propozycja modelu*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [73] Świątek-Barylska I. (2019), *Shared Values and Organizational Citizenship Behavior of Generation Z*, „Journal of Positive Management”, Vol. 10, No. 1, pp. 21–31.
- [74] Tokar J. (2015), *Prakseologiczne hasło „wyzwalaj doskonałość z każdego poczynania” w kontekście samodoskonalenia pracowników*, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie”, Nr 1927, s. 227–238.
- [75] Turzyński M. (2020), *Organizacja systemu rachunkowości w getcie łódzkim w latach 1940–1944. Perspektywa ofiar zagłady*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, Nr 107(163), s. 71–98.
- [76] Urbanek G. (2019), *Zarządzanie wartością i wycena marki*, CeDeWu, Warszawa.
- [77] Walczak M. (1998), *Prospektywna analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa.
- [78] Walińska E. (red.) (2018), *Księga 70-lecia Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Łódzkiego. Ludzie i ich dokonania*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [79] Walińska E. (2014), *20 lat Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego*, Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- [80] Walińska E., Bek-Gaik B., Gad J. (2016), *Sprawozdawczość finansowa i niefinansowa przedsiębiorstwa – w kierunku integracji*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [81] Walińska E. M. (2009), *Bilans jako fundament sprawozdawczości finansowej w kontekście zmian współczesnej rachunkowości*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa.
- [82] Waniak-Michalak H., Leitonienė S., Perica I. (2022), *The NGOs and COVID-19 Pandemic: A New Challenge for Charitable Giving and NGOs' Mission Models*, „Engineering Economics”, No. 33(2), pp. 174–187.
- [83] Witkowska D. (2002), *Sztuczne sieci neuronowe i metody statystyczne. Wybrane zagadnienia finansowe*, C.H. Beck, Warszawa.
- [84] Wnuk-Pel T. (2012), *Zastosowanie rachunku kosztów działań w przedsiębiorstwach w Polsce*, Wydawnictwo UŁ, Łódź.
- [85] Wojciechowski E. (1964), *Zarys rozwoju rachunkowości w dawnej Polsce*, PWN, Warszawa.
- [86] Wojciechowski E. (1972), *Zasady rachunkowości przedsiębiorstw przemysłowych*, PWN, Warszawa.
- [87] Zakrzewska-Olędzka D., Markowska-Manista U. (2019), *„Obdarzanie obopólne” – mistrz i uczeń w indywidualnym i wspólnym świecie naukowym*, „Studia z Teorii Wychowania”, Nr 1(26), s. 237–255.
- [88] Zalewska-Turzyńska M. (2022), *The Change of Communication Process in Manufacturing Companies Implementing New Technologies: Empirical Evidence*, „European Research Studies Journal”, Vol. XXV, No. 1, pp. 409–422.
- [89] Zarzycka E., Krasodomska J. (2022), *Non-financial Key Performance Indicators: What Determines the Differences in the Quality and Quantity of the Disclosures?*, „Journal of Applied Accounting Research”, Vol. 23, No. 1, pp. 139–162.
- [90] Zieleniewski J. (1964), *Organizacja zespołów ludzkich: wstęp do teorii organizacji i kierowania*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- [91] Zieleniewski J. (1969), *Organizacja i zarządzanie*, PWN, Warszawa.

Masters, Partners and Successors of the University Management School in Łódź. Part 1

Summary

This study is the first part of a series entitled „Masters, partners and successors of the university management school in Łódź”, whose purpose is to present the achievements, relations and development prospects of a group of key representatives of the management school at the University of Lodz, Poland. The paper presents the genesis and retrospective insights into the history of the university management school in Lodz. In addition, nine key areas of scientific research directly related to the organisational structure of the Faculty of Management have been identified. The relationships between masters, partners and successors, as well as the most important scientific achievements of this school in the areas of theory and methods of organisation and management, corporate strategy and finance as well as accounting are discussed in detail.

Keywords

management, management and quality sciences, Lodz school of management, University of Lodz, biographical research